

Хіміч Катерина

здобувач

Науковий керівник: к.е.н., доцент Дулік Т.О.

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпро

ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Однією з найважливіших і найбільш ефективних складових державного регулювання є податкове регулювання, яке за допомогою інструментів податкової політики здійснює вплив на соціально–економічні процеси як на місцевому рівні, так і на рівні держави в цілому. Цей термін широко використовувався багатьма науковцями, серед них: О.Д. Василик [1], Ю.Б. Іванов [2], Т.І. Єфименко [3], А.І. Крисоватий [4–5] та інші. Так, результати дослідження свідчать про те, що сформовано десятки різних його визначень, але єдиного тлумачення даного терміну в наукових колах не існує. Саме тому актуальним є дослідження різних підходів вчених щодо визначення поняття «податкове регулювання» та формулювання його сутності на основі отриманих результатів здійснених досліджень.

Порівняння та узагальнення різних визначень поняття «податкове регулювання» дає нам можливість стверджувати, що принципових відмінностей у розумінні цього терміну немає. Оскільки це поняття є багатоаспектним, то автори ставлять різні пріоритети при формулюванні визначення й акцентують увагу на його динамічній, структурній або інституційній складовій.

До пріоритетних напрямів формулювання категорії «податкове регулювання» можна віднести наступні:

1) податкове регулювання охоплює окрему ланку фінансових відносин країни – податкові відносини, що виникають між державою та платниками податків;

2) податкове регулювання є елементом загальної системи управління державою, забезпечує її необхідними фінансовими ресурсами для виконання державних функцій;

3) основою податкового регулювання виступає регулююча функція податків, суть якої полягає в тому, що з допомогою податків можна впливати на економічну кон'юнктуру, структуру економіки, інноваційно–інвестиційну діяльність, зовнішньоекономічні зв'язки;

4) податкове регулювання – це процес отримання конкретних результатів, вирішення певних завдань та досягнення поставлених цілей щодо впливу на соціально–економічні процеси;

5) податкове регулювання передбачає використання певних методів та інструментів податкової політики;

6) податкове регулювання – це взаємодія держави і суб'єктів економічних відносин, яка базується на обґрунтованих та доцільних змінах, а не репресивних заходах, тобто враховуються інтереси всіх суб'єктів економіки.

Податкове регулювання є складним процесом впливу на соціально–економічні процеси, тому окремі вчені розглядають податкове регулювання в розрізі певних характеристик:

- за формою впливу податкове регулювання відноситься до непрямих методів, які визначають поведінку суб'єктів господарювання не прямо, а опосередковано через створення певного економічного середовища, яке змушує їх діяти в потрібному державі напрямку;

- за рівнем впливу податкове регулювання здійснюється на загальнодержавному та місцевому рівнях;

- з погляду тривалості дії податкове регулювання в більшості випадків відноситься до довгострокових методів, адже зазвичай процес від впровадження певного механізму податкового регулювання до отримання запланованих результатів займає великий проміжок часу (від року до декількох років);

- за характером впливу податкове регулювання може бути як стимулюючим, так і стримуючим;

- залежно від цілей, обраного інструменту й порядку його застосування, заходи податкового регулювання можуть мати як стратегічний (довгостроковий), так і тактичний (оперативний) характер [6–7].

При формуванні та здійсненні податкового регулювання держава повинна враховувати такі аспекти:

- фіскальні – передбачають акумуляцію достатнього обсягу доходів держави необхідних для ефективного виконання покладених на неї функцій;

- підприємницькі – передбачають формування у суб'єктів господарювання достатніх обсягів нерозподіленого прибутку для задоволення інтересів їх власників та забезпечення виробничого розвитку;

- соціальні – передбачають формування достатніх обсягів доходів громадян, що забезпечить стабільне відтворення робочої сили;

- зовнішньоекономічні – передбачають досягнення високого рівня податкової конкурентоспроможності держави з метою створення вигідних умов для залучення в країну додаткових обсягів капіталу.

Зростання економічних показників при здійсненні податкового регулювання прямо залежить від врахування зазначених аспектів. Адже, головна умова впливу на фінансово–економічний розвиток держави за допомогою податкових інструментів є врахування інтересів всіх суб'єктів економіки.

Виходячи із зазначеного вище, на нашу думку, під податковим регулюванням слід розуміти багатогранний складний цілеспрямований процес впливу держави на суб'єктів економічних взаємовідносин за допомогою податкового інструментарію з метою одночасного досягнення соціально–економічного розвитку держави та врахування інтересів платників податків. Податкове регулювання в державі має базуватися на принципі конструктивних змін в економіці, а не репресивних заходів та рівноваги між державними, суспільними, корпоративними та приватними економічними інтересами.

Список використаних джерел

1. Василик О.Д. Податкова система України [Текст] : навч. посіб. / О.Д. Василик. – К.: ВАТ «Поліграфкнига», 2004. – 478 с.
2. Іванов Ю. Функції податків та податкове регулювання [Текст] / Ю. Іванов // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – № 19. – С. 36–43.
3. Єфименко Т. І. Податкове регулювання економічного розвитку [Текст]: автореф. дис. на здобут. наук. ступеня д-ра. екон. наук. / Т. І. Єфименко. – К., 2003. – 37 с.
4. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент: навчальний посібник [Текст] / А. І. Крисоватий, А.Я. Кізіма. – Тернопіль, 2004. – 304 с.
5. Крисоватий А.І. Теоретичні обґрунтування механізму податкового регулювання інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / А.І. Крисоватий // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» – №12. – 2013. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2614>.
6. Податковий менеджмент [Текст] : підручник / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, А.Я. Кізіма, В.В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 525 с.
7. Крючкова Н.М. Механізм податкового регулювання економічного розвитку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/259/1/55-62.pdf>.

Чернявська Любов

старший викладач

Черкаський навчально-науковий інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

м. Черкаси

ІСТОРИЧНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК У СФЕРІ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Поліпшення економічної ситуації в Україні залежить не тільки від зусиль держави, а й від внеску фінансових посередників, їх спроможності стабілізувати фінансові ресурси для інвестування реального сектору. Саме кредитна спілка, як небанківська фінансово-кредитна установа, може відіграти важливу роль у розвитку вітчизняної економіки, створювати додаткову можливість у залученні заощаджень громадян та розширенні можливостей підприємств у виборі джерел фінансування.

Кредитна спілка, на відміну від інших фінансових установ, створюється групою громадян для самозабезпечення фінансовими послугами і не має на меті одержання прибутку. В цьому полягає специфіка кредитної спілки, адже з одного боку, вона є фінансовою установою, а з іншого, – неприбутковою кооперативною організацією. Члени кредитної спілки є одночасно і власниками, і клієнтами спілки.

Слід відзначити, що кредитна кооперація існує давно та має позитивний досвід. Так, засноване у 1871 р. у Сокиринцях Полтавської губернії ощадно-позичкове товариство проіснувало майже 60 років. У 1908 р. воно обслуговувало 8 волостей, 25 сіл, загалом – майже 25 тисяч осіб. У період Столипінської аграрної реформи у селі Стара